

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
28 серпня 2023 року,
протокол № 1.

Перша проректорка, голова методичної
ради університету, кандидатка наук з
державного управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

28 серпня 2023 року

М.П.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
з навчальної дисципліни
«СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ
В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ ТА АДМІНІСТРУВАННІ»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування
за заочною формою навчання

м. Хмельницький
2023

РОЗРОБНИК:

Завідувач кафедри математики, статистики
та інформаційних технологій, д. е. н., проф. _____ Роман КУЛИНИЧ

15 червня 2023 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри математики, статистики
та інформаційних технологій

15 червня 2023 року, протокол № 12

Завідувач кафедри математики, статистики
та інформаційних технологій, д. е. н., проф. _____ Роман КУЛИНИЧ

15 червня 2023 року

Деканеса факультету
управління та економіки, к. е. н., доц. _____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

15 червня 2023 року

ЗМІСТ

Стор.

1.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	3
	1.1. Тематичний план навчальної дисципліни	–	3
	1.2. Лекції		3
	1.3. Семінарські (практичні) заняття	–	4
	1.4. Самостійна робота студентів	–	13
	1.5. Індивідуальні завдання	–	16
	1.6. Підсумковий контроль	–	16
2.	Схема нарахування балів	–	20
3.	Рекомендовані джерела	–	22
4.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	22

1. Структура вивчення навчальної дисципліни

1.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	усього	Денна форма					усього	Заочна форма				
		у тому числі						у тому числі				
1	2	л	п	лаб	інд	с.р.	8	л	п	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Теоретико-методологічні засади статистичного забезпечення управління	35	6	6	-	-	23	34	2	2	-	-	30
Тема 2. Методичне забезпечення статистичного обґрунтування управлінських рішень	35	6	6	-	-	23	37	2	4	-	-	31
Тема 3. Розробка управлінських рішень за результатами статистичного аналізу	35	6	6	-	-	23	34	2	2	-	-	30
Всього годин:	105	18	18	-	-	69	105	6	8	-	-	91

1.2. Лекції

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
1.	Теоретико-методологічні засади статистичного забезпечення управління	2
1.1.	Статистика в системі управління соціально-економічним розвитком.	
1.2.	Зміст та основні характеристики статистичного забезпечення управління.	
1.3.	Інформаційне забезпечення СЗУ.	
1.4.	Система показників статистичного забезпечення управління.	
2.	Методичне забезпечення статистичного обґрунтування управлінських рішень	2
2.1.	Принципи побудови методичного забезпечення.	
2.2.	Аналіз пропорційності розвитку соціально-економічних явищ	
2.3.	Балансовий метод статистичного вивчення взаємозв'язків елементів суспільного відтворення.	
2.4.	Аналіз зміни соціально-економічних явищ у часі.	

№ з/п	Назва і план теми	Кількість годин
2.5.	Аналіз взаємозв'язків соціально-економічних явищ.	
2.6.	Аналіз функціональних взаємозв'язків складних соціально-економічних явищ.	
2.7.	Статистична оцінка ризику економічної діяльності.	
2.8.	Комплексний аналіз ефективності соціально-економічного розвитку.	
2.9.	План виконання рішень: структура, основні положення.	
3.	Розробка управлінських рішень за результатами статистичного аналізу	2
3.1.	Зміст та напрями розроблення управлінських рішень за результатами статистичного аналізу.	
3.2.	Програми СЗУ соціально-економічним розвитком.	
Усього		6

1.3. Семінарські заняття

Семінарське заняття 1

Тема 1. Теоретико-методологічні засади статистичного забезпечення управління

Питання для усного опитування та дискусії

- 1.1. Статистика в системі управління соціально-економічним розвитком.
- 1.2. Зміст та основні характеристики статистичного забезпечення управління.
- 1.3. Інформаційне забезпечення СЗУ.
 - 1.3.1. Передумови формування інформаційного забезпечення.
 - 1.3.2. Статистичне спостереження.
 - 1.3.3. Типізація структурних елементів СЗУ.
 - 1.3.4. Вибірковий метод спостереження.
 - 1.3.5. Особливості формування інформаційної бази статистики в Україні.
- 1.4. Система показників статистичного забезпечення управління.
 - 1.4.1. Передумови формування системи статистичних показників.
 - 1.4.2. Класифікація статистичних показників.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключові терміни та поняття: статистика, статистичне забезпечення управління (СЗУ), сталий розвиток, методи статистики, статистичні показники.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах.

Засвоєння цієї теми базується як на знаннях, отриманих аспірантами за результатами вивчення інших дисциплін, так і на властивій їй сукупності певних термінів, розуміння змісту яких є основою для оволодіння знаннями для застосування у практичній роботі сучасного фахівця.

Особливу увагу слід звернути на такі питання:

- статистика в системі управління соціально-економічним розвитком;
- зміст та основні характеристики статистичного забезпечення управління;
- інформаційне забезпечення СЗУ.

Управління можна визначити як систематичний вплив на певний об'єкт або на його підрозділи для забезпечення життєдіяльності та досягнення кінцевої мети (результату).

Такі об'єкти називають керованими, а сукупність дій, спрямованих на підтримку або поліпшення їх функціонування відповідно до поставлених цілей, — управлінням.

Управління людським розвитком

Сутність — урахування демографічну і соціально-економічну ситуацію в країні, формування законодавчої та нормативно-правової бази, а також реалізація соціально-економічних реформ і програм та механізму запровадження міжнародних стандартів створити

необхідні умови для можливості людини вести здоровий спосіб життя, жити довго, мати доступ до освіти та грошових ресурсів, потрібних для нормального життя.

Мета:

- 1) подолання демографічної кризи та створення умов для зростання тривалості життя населення країни;
- 2) створення умов для підвищення рівня освіти та розвитку науки;
- 3) підвищення життєвого рівня населення країни;
- 4) підвищення конкурентоспроможності національної економіки;
- 5) інтеграція країни до світового співтовариства

Способи досягнення мети — розробка та реалізація Урядом країни коротко- та довгострокових програм (реформ) економічного зростання та підвищення добробуту населення країни за допомогою стратегічного планування, стратегічної політики, механізму взаємодії окремих елементів управління та підсистем.

Результати діяльності:

1. Зростання середньої та очікуваної тривалості життя населення.
2. Зниження рівня смертності, особливо дитячої, зокрема новонароджених.
3. Збільшення обсягів видатків з бюджету на охорону здоров'я, освіту і науку.
4. Доступність та висока якість медичних та освітніх послуг.
5. Зростання реальних доходів громадян.
6. Забезпечення дієвого соціального захисту тощо.

Необхідною умовою ефективного використання завдань управління є наявність інформації про кількісну характеристику об'єктів управління в поєднанні з якісним змістом, передусім — тенденціями розвитку під впливом чинників внутрішнього і зовнішнього середовища.

Фундаментальна підготовка із системного статистичного аналізу соціально-економічної складової суспільства як цілісної системи в різних аспектах: економічної, соціальної, міжнародної статистики тощо; методів збирання первинних даних з використанням сучасних інформаційних і телекомунікаційних технологій; оброблення інформації за допомогою сучасних методів і засобів математико-статистичного аналізу, інтелектуального аналізу даних, комп'ютерних технологій.

Відмітною рисою таких фахівців є поєднання фундаментальної університетської економічної освіти з поглибленим вивченням системно-статистичного аналізу економічних явищ і процесів з використанням новітніх інформаційних технологій.

Відповідна підготовка має дати майбутнім фахівцям можливість плідно й ефективно працювати в галузі державного управління, науково-дослідних і фінансово-кредитних установах, вищих навчальних закладах, у сфері бізнесу.

Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегічного менеджменту ґрунтується на принципах статистичної методології діагностики стану об'єктів управління, причинно-наслідкового механізму формування динаміки, моніторингу економічної кон'юнктури, прогнозування і на цій основі прийняття оптимальних управлінських рішень.

Під час побудови СЗУ поряд з обґрунтуванням складу та змісту його завдань необхідно вирішити питання організаційно-методичної сумісності включених у комплекс завдань щодо: узгодження їх постановки і методів вирішення на основі єдиного підходу, зумовленого призначенням і функціями комплексу задач, змістом, узгодженим за термінами та виконавцями.

Необхідною умовою побудови СЗУ як системи є доведення необхідності та можливості оцінки її характеристик статистичними методами.

Агрегована система показників і відповідна інформаційна база мають бути орієнтовані не тільки на вирішення конкретних функціональних завдань або проблем, а й на підтримку неперервної динамічної рівноваги об'єктів управління. Це означає перехід до інформаційно орієнтованої бази даних і системи показників.

Практичні завдання

Надайте відповіді на наступні запитання.

1. Схарактеризуйте сутність процесу управління.
2. Дайте визначення об'єкта управління. За якими ознаками здійснюється диференціація об'єктів управління?
3. У чому полягає місія і цілі об'єктів управління?

4. У чому полягає взаємозв'язок оцінки результатів діяльності та ефективності системи управління?
5. Які функції виконує процес управління?
6. У чому полягає зміст науково обґрунтованого процесу управління?
7. Чим зумовлене зростання ролі статистики у вирішенні завдань управління?
8. Розкрийте зміст організаційно-методичної, контрольної, аналітичної та проектної функцій статистики.
9. Схарактеризуйте сутність СЗУ.
10. Яким чином системний підхід формує методологічну основу СЗУ?
11. Висвітліть принципи диференціації СЗУ відповідно до функцій управління.
12. Схарактеризуйте статистичне забезпечення основних функцій управління — планування, організації та контролю.
13. Які основні складові формують СЗУ?
14. У чому полягає зв'язок СЗУ з іншими науками?
15. Схарактеризуйте сутність і завдання інформаційної бази СЗУ.
16. Висвітліть сутність і взаємозв'язок категорій «дані», «інформація» та «знання».
17. Які функції виконує інформаційне забезпечення управління?
18. У чому полягають принципи формування даних за чинниками та частотою отримання?
19. Що розуміється під забезпеченням достовірності, актуальності та своєчасності інформації?
20. Висвітліть сутність та організаційні форми статистичного спостереження.
21. Дайте перелік видів статистичного спостереження.
22. У чому полягає типізація структурних елементів СЗУ на засадах СНР?
23. Схарактеризуйте ряди розподілу та їхні статистичні характеристики.
24. Висвітліть значення та зміст вибіркового методу формування інформаційного забезпечення управління.
25. Як здійснюється формування інформаційного забезпечення управління на засадах логістики?
26. Висвітліть сутність та основні категорії вибіркового спостереження.
27. Якими способами формують вибіркові сукупності? У чому полягає їхній зміст?
28. Як визначаються похибки вибірки та необхідний обсяг вибіркової сукупності?
29. Схарактеризуйте особливості інформаційної бази СЗУ в Україні.
30. Схарактеризуйте сутність і теоретичні засади побудови системи статистичних показників.
31. У чому полягає зміст структури та ознак статистичних показників?
32. Які функції виконують статистичні показники?
33. Які принципи використовують під час побудови системи статистичних показників?
34. Які особливості притаманні системі показників регіональної економіки?
35. У чому полягає зміст частинних та інтегрованих показників?
36. У чому полягає зміст розподілу статистичних показників на інтегральні та частинні?
37. У чому полягає агрегування системи показників?
38. Яке значення має агрегування статистичних показників?
39. За якими ознаками здійснюється класифікація статистичних показників?
40. Висвітліть сутність і зміст класифікації системи статистичних показників.

Семінарське заняття 2–3

Тема 2. Методичне забезпечення статистичного обґрунтування управлінських рішень

Питання для усного опитування та дискусії

- 2.1. Принципи побудови методичного забезпечення.
- 2.2. Аналіз пропорційності розвитку соціально-економічних явищ.
- 2.3. Балансовий метод статистичного вивчення взаємозв'язків елементів суспільного відтворення.
- 2.4. Аналіз зміни соціально-економічних явищ у часі.

- 2.5. Аналіз взаємозв'язків соціально-економічних явищ.
- 2.6. Аналіз функціональних взаємозв'язків складних соціально-економічних явищ.
- 2.7. Статистична оцінка ризику економічної діяльності.
- 2.8. Комплексний аналіз ефективності соціально-економічного розвитку.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключові терміни та поняття: методичне забезпечення, балансовий метод, соціально-економічний розвиток, статистичний аналіз, комплексна статистична оцінка.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах.

Засвоєння цієї теми базується як на знаннях, отриманих аспірантами за результатами вивчення інших дисциплін, так і на властивій їй сукупності певних термінів, розуміння змісту яких є основою для оволодіння знаннями для застосування у практичній роботі сучасного фахівця.

Особливу увагу слід звернути на такі питання:

- принципи побудови методичного забезпечення;
- аналіз пропорційності розвитку соціально-економічних явищ;
- аналіз зміни соціально-економічних явищ у часі;
- аналіз взаємозв'язків соціально-економічних явищ.

Формування СЗУ згідно з його концепцією слід розглядати не як одномоментний акт, а як безперервний процес, тісно пов'язаний із практикою вдосконалення управління відповідно до вимог часу на адекватній науковій основі. Це процес послідовного збагачення методології, яка склалася завдяки можливостям застосування на практиці сучасних статистичних методів і моделей.

Методичне забезпечення СЗУ базується на статистичній методології як сукупності принципів статистичного дослідження та обґрунтованих на їх основі правил, прийомів і методів статистичного дослідження явищ — збирання відомостей, їх оброблення, обчислення показників, аналізу даних.

Діапазон застосування статистичних методів в управлінській діяльності досить широкий. Передусім це стосується підготовки інформації, її аналізу, порівняння з відповідними критеріями і на цій основі виявлення проблем і способів їх розв'язання на базі практичного аналізу.

Надалі статистичні методи використовуються на етапі реалізації управлінських рішень — під час контролю їх виконання та оцінювання ефективності одержаних результатів. Статистичний факторний аналіз є засобом усебічного висвітлення механізму соціально-економічного розвитку процесів і на цій основі сприяє активному впливу на них прийняттям управлінських рішень. Важливу роль при цьому відіграють визначені за допомогою статистичних методів параметри явищ щодо обсягу, структури, динаміки, взаємозв'язку тощо, притаманні окремим об'єктам управління. Для обґрунтування управлінських рішень використовуються статистичні графіки, таблиці. Здійснюється порівняльний аналіз діяльності об'єктів управління з урахуванням виробничо-технічних, організаційно-економічних відмінностей, соціальних параметрів, повноти використання можливостей.

Особливого значення набуває використання статистичних методів для обґрунтування управлінських рішень за умов невизначеності, яка зумовлена відсутністю або недостатньою стабільністю економічного законодавства та загальнополітичним середовищем, невизначеністю цілей, дій контрагентів і конкурентів, браком даних, необхідних для науково обґрунтованого управління, іншими об'єктивними та суб'єктивними умовами економічного розвитку. А це породжує потребу оцінювати ризик діяльності. У цих умовах статистичні методи створюють базу для адекватного реагування на перелічені обставини.

Практичні завдання

Надайте відповіді на наступні запитання.

1. Схарактеризуйте основні принципи побудови методичного забезпечення статистичних досліджень.
2. Які є форми побудови методичного забезпечення?
3. Яка послідовність використання статистичних методів в управлінській діяльності?
4. Як здійснюється обґрунтування управлінських рішень статистичними методами в умовах невизначеності?
5. У чому полягає диференціація методичного забезпечення аналізу залежно від об'єктів управління та їхніх функцій?
6. Як розрізняють моделі за функціями структурування та ідентифікацією взаємозв'язку між показниками?
7. Схарактеризуйте дескриптивні, предикативні та нормативні моделі.
8. Схарактеризуйте моделі детермінованих і стохастичних зв'язків.
9. Висвітліть специфіку адитивних і мультиплікативних моделей.
10. Які моделі належать до допоміжних та основних?
11. Висвітліть загальні вимоги до статистичних моделей.
12. Висвітліть сутність і значення забезпечення пропорційного розвитку економіки.
13. У чому полягає зміст СЗУ пропорційністю розвитку?
14. Дайте перелік критеріїв пропорційного розвитку економіки.
15. У чому полягає сутність методики статистичного аналізу пропорційності розвитку економіки?
16. Схарактеризуйте методи розрахунку та економічної інтерпретації коефіцієнтів локалізації та концентрації.
17. Висвітліть, у чому полягають сутність і значення аналізу взаємозв'язку між елементами відтворення.
18. Висвітліть зміст балансового методу аналізу економічного розвитку.
19. Дайте перелік показників фінансової стійкості підприємства.
20. У чому полягає сутність статистичної характеристики співвідношення джерел коштів і витрат підприємств?
21. Що характеризує баланс міжрегіональних зв'язків щодо розподілу та формування ресурсів?
22. Дайте перелік абсолютних і відносних показників балансу міжрегіональних зв'язків.
23. Висвітліть методи розрахунку та економічну інтерпретацію коефіцієнтів міжрегіональних зв'язків: вивезення, використання місцевих ресурсів, завезення та забезпечення потреб власними ресурсами.
24. Схарактеризуйте сутність, значення та загальну схему структурно-функціональних моделей.
25. За якими напрямками здійснюється аналіз соціально-економічних явищ на основі структурно-функціональних моделей?
26. Що характеризують структурно-функціональні моделі формування попиту на товари та послуги?
27. За якими напрямками здійснюється аналіз соціально-економічної диференціації населення як бази аналізу і прогнозу диференціації попиту на товари та послуги?
28. Як змінюється прогнозування рівня витрат в окремих соціально-економічних групах населення?
29. Як здійснюється прогнозування розподілу населення за рівнем витрат?
30. Як здійснюється оцінка відповідності емпіричного та теоретичного розподілів населення за рівнем витрат?
31. Як прогнозується загальний обсяг попиту на товари і послуги на основі структурно-функціональних моделей?
32. Висвітліть значення та зміст статистичного аналізу динаміки як основи оцінки закономірностей і тенденцій розвитку.
33. Схарактеризуйте етапи СЗУ на основі вивчення динаміки економічного розвитку.
34. Дайте перелік видів рядів динаміки.
35. Які статистичні показники використовуються у процесі аналізу динаміки?

36. Як аналізується кон'юнктура ринку на основі рядів динаміки?
37. Висвітліть сутність та етапи розроблення прогнозу економічних явищ.
38. Висвітліть систему чинників економічного розвитку.
39. Що таке місткість ринку?
40. Схарактеризуйте довгострокові, середньострокові та короткострокові прогнози.
41. Як обґрунтовуються управлінські рішення щодо ринкової орієнтації на основі статистичного аналізу життєвого циклу виробництва?
42. Висвітліть сутність аналізу взаємозв'язків між явищами як передумови ефективності управління.
43. Схарактеризуйте систему чинників розвитку та їх диференціацію за економічним значенням і походженням.
44. Дайте перелік основних видів взаємозв'язків між явищами.
45. Висвітліть послідовність вивчення взаємозв'язків між явищами.
46. Схарактеризуйте функціональні, стохастичні та кореляційно-регресивні зв'язки.
47. Висвітліть методику аналізу взаємозв'язків між явищами та прогнозу на основі коефіцієнтів еластичності.
48. Як розраховуються параметри моделі і взаємозв'язків між явищами?
49. Висвітліть зміст методики оцінки щільності зв'язку між явищами.
50. Як здійснюється оцінка щільності зв'язку в багатофакторних системах?
51. Висвітліть методику статистичної оцінки взаємозв'язків на основі бальних оцінок.
52. Як обґрунтовуються управлінські рішення в умовах ринкової економіки на основі оцінки думок, побажань, намірів, уподобань споживачів товарів і послуг?
53. Висвітліть методику статистичної оцінки взаємозв'язків в кадровому менеджменті.
54. Схарактеризуйте сутність і значення аналізу взаємозв'язків складних соціально-економічних явищ.
55. За якими напрямками застосовується індексний метод аналізу в соціально-економічних дослідженнях?
56. Схарактеризуйте функції та види індексів.
57. Як класифікуються індекси за об'ємними та якісними показниками, ступенем охоплення елементів сукупності, методологією обчислення?
58. У чому полягає зміст взаємозв'язків індексів як інструменту факторного аналізу в СЗУ?
59. Як здійснюється статистична оцінка ефективності соціально-економічної структурної політики?
60. Висвітліть сутність, зміст і напрями структурної трансформації економіки.
61. Схарактеризуйте структурну трансформацію економіки на мікро- та макrorівні розвитку.
62. У чому полягає зміст статистичної оцінки ефективності структурної політики?
63. Схарактеризуйте територіальні індекси.
64. Як здійснюється індексний аналіз у багатофакторних моделях?
65. Висвітліть зміст декомпозиційного аналізу формування економічних показників як інструменту обґрунтування управлінських рішень.
66. У чому полягає зміст поняття «ризик економічної діяльності»?
67. Яка система категорій ризику використовується у процесі характеристики банківської діяльності?
68. Яка система показників використовується у процесі оцінювання ризику банківської діяльності?
69. Висвітліть методику статистичної оцінки економічного ризику.
70. У чому полягає зміст порівняльної оцінки ризику окремих видів діяльності у процесі обґрунтування управлінських рішень?
71. Висвітліть заходи по мінімізації ризику на прикладі банківської діяльності.
72. Схарактеризуйте сутність і значення СЗУ ефективністю економічного розвитку.
73. Схарактеризуйте систему частинних та узагальнювальних показників економічної ефективності.
74. Як здійснюється факторний аналіз динаміки ефекту та ефективності?

75. Висвітліть методи статистичного оцінювання інтенсифікації економічного розвитку.
76. Схарактеризуйте оцінку економічної ефективності на основі СНР.
77. Схарактеризуйте сутність економічної та інвестиційної привабливості.
78. На основі яких показників здійснюється оцінка інвестиційної привабливості регіонів?
79. На основі яких показників здійснюється оцінка інвестиційної привабливості галузей?
80. Висвітліть методику оцінки інвестиційної привабливості галузей.
81. На основі яких показників здійснюється оцінка інвестиційної привабливості підприємств?
82. Висвітліть методи рейтингової оцінки інвестиційної привабливості.
83. Як здійснюється оцінка ефективності інвестицій у реальні проекти?
84. Як оцінюється відповідність результатів діяльності критеріям?
85. Схарактеризуйте сутність критеріїв, вимог до них і видів критеріїв.
86. Що розуміється під конкурентоспроможністю як критерієм оцінювання діяльності?
87. Як розподіляються критерії за суб'єктами та методами діяльності?
88. Висвітліть критерії ефективності діяльності у взаємозв'язку з динамікою ефекту та ресурсів (витрат).

Семінарське заняття 4

Тема 3. Розробка управлінських рішень за результатами статистичного аналізу

Питання для усного опитування та дискусії

- 3.1. Зміст та напрями розроблення управлінських рішень за результатами статистичного аналізу.
- 3.2. Програми СЗУ соціально-економічним розвитком.
 - 3.2.1. Блок-схема СЗУ.
 - 3.2.2. СЗУ виробництвом.
 - 3.2.3. СЗУ грошово-кредитним сектором економіки.
 - 3.2.4. СЗУ грошовим обігом.
 - 3.2.5. СЗУ ринком цінних паперів.
 - 3.2.6. СЗУ економічною активністю населення.

Аудиторна письмова робота

Виконання студентами завдань з питань теми заняття.

Методичні вказівки

Ключові терміни та поняття: економіка України, Концепція сталого розвитку України, завдання сталого розвитку, громадянське суспільство, управлінське рішення за результатами статистичного аналізу, СЗУ соціально-економічним розвитком.

З метою глибокого засвоєння навчального матеріалу при самостійному вивченні теми студенту варто особливу увагу зосередити на таких аспектах.

Засвоєння цієї теми базується як на знаннях, отриманих аспірантами за результатами вивчення інших дисциплін, так і на властивій їй сукупності певних термінів, розуміння змісту яких є основою для оволодіння знаннями для застосування у практичній роботі сучасного фахівця.

Особливу увагу слід звернути на такі питання:

- проблеми економічного та соціального розвитку в Україні;
- Концепція сталого розвитку України;
- індекс сталого розвитку;
- ресурсо-екологічне прогнозування;
- розбіжності інтересів різних країн, спільнот, корпорацій, верств населення щодо сталого розвитку;
- регіональні ринки;
- громадянське суспільство;
- зміст та напрями розроблення управлінських рішень за результатами статистичного аналізу;
- програми СЗУ соціально-економічним розвитком.

Проблеми сталого розвитку є особливо важливими для України, яка на даний час знаходиться на стадії перехідного суспільства та переживає глибоку еколого-економічну кризу.

В Україні продовжує зберігатись екстенсивний тип розвитку економіки, що веде до нераціонального використання природних ресурсів і деградації середовища існування людей, характерні глибинні диспропорції загальнодержавних і регіональних економічних інтересів, невідповідність між розміщенням природно-ресурсного та соціально-економічного потенціалу, зростаюча науково-технічна і технологічна відсталість. В той же час соціально-економічний розвиток має ґрунтуватися на принципах врахування можливостей природних комплексів витримувати антропогенне навантаження і забезпечувати нормальне функціонування біосфери і локальних екосистем. Від цього вирішальною мірою залежать їх корисна продуктивність, якість, комфортність життєвого середовища, екологічне та економічне благополуччя населення того чи іншого регіону.

Український народ опинився перед реальною загрозою вимирання. Але земля України є коліскою великого народу, який у змозі зберегти умови сталого розвитку суспільства, економіки та держави, забезпечити безпеку життя і діяльності самим собі і майбутнім поколінням.

Концепція сталого розвитку України розроблена як рамковий документ для підготовки відповідних законодавчих актів. Стратегія сталого розвитку України має дати механізми узгодження економічної, соціальної та екологічної складових збалансованого розвитку суспільства в країні, систематизувати план дій і терміни виконання конкретних етапів. Концепція - це цілісна система поглядів на явище, тлумачення його положень, основна ідея теорії, тоді як стратегія - це основні положення та практичні кроки і механізми впровадження ідеї чи теорії.

При переході країни на шлях сталого розвитку мають бути вирішені такі завдання:

- ^ сприяння становленню громадянського суспільства;
- ^ подолання бідності;
- ^ відхід від процесів розвитку суспільства, які приводять до його деградації;
- ^ створення цілісної системи законодавства в сфері сталого розвитку;
- ^ введення дієвого економічного механізму природокористування та природоохоронної діяльності;
- ^ вдосконалення процедур доступу до інформації з питань навколишнього середовища та здоров'я.

Великі міста та промислові центри мають розвиватися на основі реконструкції, модернізації, інтенсифікації та екологізації виробництва, прискорення розвитку соціальної інфраструктури, раціонального використання міських територій. Для середніх і малих міських поселень актуальними є зміцнення промислової бази та соціально-екологічної інфраструктури. Густота їхньої мережі, наявність трудових ресурсів, близькість до сільськогосподарського виробництва, місцевої сировини, рекреаційних ресурсів зможуть сприяти їх подальшому сталому розвитку. Особливо гостру потребу в комплексній соціально-економічній розбудові відчуває село. Великі села мають розвиватися як агропромислові поселення, малі — як фермерські, з високомеханізованим рівнем виробництва. Заслуговує на увагу «оживлення» занепалих сіл. Планування та розбудова населених пунктів повинні якнайповніше відображати ідею української державності, самобутність культури, духовність і традиції українського народу, його національних меншин.

Набутий досвід разом з тим показує, що ідеї сталого розвитку ще не є загальноприйнятими і такими, що стали в один ряд з найголовнішими засадами формування політики урядів усіх країн світу. Прийняті світовим співтовариством прекрасні декларації і програми дій нерідко не виконуються або виконуються лише частково. На світових форумах часто звучить майже розпач від цього. Розвинені західні країни так і не спромоглися довести свій внесок на допомогу країнам, що розвиваються, до 0,7% валового внутрішнього продукту.

Можна виділити кілька силових ліній, за якими розгортається гостра економічна та ідейно-політична боротьба, пов'язана з намаганням володіти більш вигідними позиціями на світовому глобалізованому ринку. Ця боротьба не згасає, а лише отримує нові, менш виразні форми, водночас не втрачаючи запеклості і непоступливості, бо в її основі, як і в попередні часи, лежить намагання більш сильних отримати додаткові надприбутки за рахунок слабших, зміцнити позиції для подальшої експансії.

Сталий розвиток за нинішніх умов може бути компромісом між зацікавленими групами, що мають різні, часто протилежні інтереси. Компроміс стане можливим лише за умов демократизації суспільних відносин як у окремих країнах, так і на всесвітньому рівні. За таких умов економічний і політичний вплив глобалізованого капіталу може бути зрівноважений впливом широкого загалу, громадської думки, участю громадян у прийнятті рішень.

Терміном “громадянське суспільство” визначають ту частину суспільного життя, яка знаходиться за межами державної влади, не підлягає довільному втручанням і регулюванню з боку держави. Можна сказати інакше - це сукупність недержавних, невідомих організацій, асоціацій, союзів, створених громадянами відповідно до їх невідомих прав з метою реалізації різноманітних інтересів.

На підставі результатів статистичного аналізу визначаються основні напрями вдосконалення управління для підвищення ефективності функціонування системи з урахуванням об’єктивно існуючих потенційних можливостей (резервів) поліпшення діяльності.

СЗУ визначає зміст процесу розроблення управлінських рішень і контролю за їх виконанням в умовах системного використання статистичних методів. При цьому формується перелік завдань управління і встановлюється послідовність їх виконання, яка реалізує науково обґрунтовану логіку і принципи управління. Визначаються методи вирішення і взаємної узгодженості цих завдань.

Методологія та методика управління віддзеркалюються в конкретних процедурах перетворення економічної інформації в процесі обґрунтування і прийняття управлінських рішень. У цьому розумінні СЗУ характеризує технологію обґрунтування управлінських рішень статистичними методами.

При цьому технологію СЗУ можна визначити як єдність його методичного, організаційного та інформаційного аспектів. Вона охоплює сукупність і класифікацію завдань управління, послідовність їх вирішення і статистичні методи обґрунтування відповідних управлінських рішень.

У технології СЗУ можна умовно виокремити змістовну й фундаментальну частини.

До першої належать система завдань управління та їхній взаємозв’язок, розподіл їх за підсистемами управління з формулюванням відповідних функцій, побудова системи статистичних показників, склад структурних елементів, які розкривають зміст функцій і завдань управління в логічній послідовності їх виконання. Отже, змістовна частина СЗУ визначається сутністю, цілями й завданнями управління, у взаємозв’язку з особливостями діючого господарського механізму, завданнями і перспективами його вдосконалення. У цій частині обґрунтовується необхідність і можливість вирішення завдань управління на основі результатів статистичного аналізу.

Другу частину технології становлять власне статистичні методи обґрунтування управлінських рішень, які сприяють реалізації відповідних функцій у процесі прийняття рішень відповідно до їхнього складу й логічної послідовності, яка обґрунтовується в першій частині. Вона відображається в конкретних методиках, прийомах розрахунків і є формою здійснення змістовної частини СЗУ.

Практика засвідчила доцільність використання таких основних напрямів і методів статистичного аналізу для обґрунтування управлінських рішень:

- оцінка пропорційності розподілу ресурсів і результатів діяльності;
- балансовий метод аналізу;
- структурно-функціональне моделювання;
- аналіз рядів динаміки, статистичне прогнозування;
- аналіз взаємозв’язків;
- індексний метод аналізу й оцінка ефективності структурної політики;
- комплексний статистичний аналіз ефективності діяльності;
- оцінка відповідності результатів діяльності критеріям.

Фундаментальна частина має відносну самостійність і в цих межах визначається специфічними вимогами до конкретного використання статистичних методів. Виконання цих вимог дає можливість структурувати процес управління й вирішувати завдання управління на формалізованій основі статистичними методами.

Практичні завдання

Надайте відповіді на наступні запитання.

1. У чому полягає зміст технологій обґрунтування управлінських рішень за результатами статистичного аналізу?
2. Що розуміють під змістовною та фундаментальною складовими СЗУ?
3. Які статистичні методи використовуються для обґрунтування управлінських рішень?
4. Дайте перелік напрямів обґрунтування управлінських рішень статистичними методами.
5. Висвітліть основні напрями розроблення управлінських рішень щодо соціально-економічної структурної політики у взаємозв'язку з результатами статистичних досліджень.
6. Висвітліть основні напрями розроблення управлінських рішень щодо експортного потенціалу у взаємозв'язку з результатами статистичних досліджень.
7. Висвітліть основні напрями розроблення управлінських рішень щодо доходів і витрат населення у взаємозв'язку з результатами статистичних досліджень.
8. Висвітліть основний зміст СЗУ підприємництвом.
9. У чому полягає сутність СЗУ виробництвом?
10. Схарактеризуйте склад і завдання підприємств нефінансового сектору.
11. У чому полягають сутність і мета управління нефінансовим сектором?
12. Схарактеризуйте мету й завдання СЗУ діяльністю нефінансового сектору.
13. За якими напрямками здійснюється статистичне дослідження діяльності підприємств нефінансового сектору?
14. Дайте перелік основних показників СЗУ виробництвом.
15. Які статистичні методи використовують у процесі аналізу діяльності нефінансового сектору?
16. За якими основними напрямками розробляють управлінські рішення на основі результатів статистичного аналізу діяльності нефінансового сектору?
17. Висвітліть сутність і мету управління грошово-кредитним сектором.
18. Схарактеризуйте сутність, мету і завдання СЗУ грошово-кредитним сектором.
19. За якими напрямками здійснюється статистичне дослідження грошово-кредитного сектору?
20. Схарактеризуйте статистичні показники кредитної діяльності комерційних банків.
21. З яких джерел формується інформаційне забезпечення кредитної діяльності?
22. Які чинники визначають кредитну діяльність?
23. Висвітліть сутність та методи оцінки кредитного ризику.
24. За якими напрямками та методами аналізується пропорційність в кредитній діяльності?
25. За якими напрямками та методами аналізується оборотність кредитів?
26. Висвітліть сутність, методи аналізу та прогнозу ринку банківських послуг.
27. Висвітліть зміст та напрями аналізу кредитоспроможності клієнтів банку.
28. Як здійснюється аналіз ефективності кредитної діяльності?
29. За якими основними напрямками розробляються управлінські рішення за результатами статистичного аналізу кредитної діяльності?
30. У чому полягає сутність, мета й очікувані результати управління ГО?
31. Схарактеризуйте сутність, функції і завдання СЗУ грошовим обігом.
32. Які класифікації та групування використовують у процесі статистичного аналізу ГО?
33. Дайте перелік основних систем показників ГО.
34. За якими напрямками та методами здійснюється аналіз ГО?
35. Дайте перелік основних напрямів розроблення управлінських рішень за результатами статистичного аналізу ГО.

1.4. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента (аспіранта) є однією з основних складових оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опанувати практичні навички із застосування у практичній роботі менеджера статистичних методів. Відповіді на питання повинні бути стисло законспектовані з обов'язковими посилання на використані джерела.

Форма контролю самостійної роботи – перевірка конспекту або обговорення на практичному занятті. Питання самостійної роботи виносяться на поточний, модульний і підсумковий семестровий контроль.

З метою самостійного визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу студентам пропонуються питання для самоконтролю набутих знань.

Тема 1. Теоретико-методологічні засади статистичного забезпечення управління

- 1.1. Статистика в системі управління соціально-економічним розвитком.
- 1.2. Зміст та основні характеристики статистичного забезпечення управління.
- 1.3. Інформаційне забезпечення СЗУ.
 - 1.3.1. Передумови формування інформаційного забезпечення.
 - 1.3.2. Статистичне спостереження.
 - 1.3.3. Типізація структурних елементів СЗУ.
 - 1.3.4. Вибірковий метод спостереження.
 - 1.3.5. Особливості формування інформаційної бази статистики в Україні.
- 1.4. Система показників статистичного забезпечення управління.
 - 1.4.1. Передумови формування системи статистичних показників.
 - 1.4.2. Класифікація статистичних показників.

З цією метою необхідно:

1. Опрацювати за конспектом теоретичний матеріал з питань, що розглядалися під час лекції.
2. За рекомендованою літературою вивчити інші питання плану.

Питання для самоконтролю

1. Схарактеризуйте сутність процесу управління.
2. Дайте визначення об'єкта управління. За якими ознаками здійснюється диференціація об'єктів управління?
3. У чому полягає місія і цілі об'єктів управління?
4. У чому полягає взаємозв'язок оцінки результатів діяльності та ефективності системи управління?
5. Які функції виконує процес управління?
6. У чому полягає зміст науково обґрунтованого процесу управління?
7. Чим зумовлене зростання ролі статистики у вирішенні завдань управління?
8. Розкрийте зміст організаційно-методичної, контрольної, аналітичної та проектної функцій статистики.
9. Схарактеризуйте сутність СЗУ.
10. Яким чином системний підхід формує методологічну основу СЗУ?

Тема 2. Методичне забезпечення статистичного обґрунтування управлінських рішень

- 2.1. Принципи побудови методичного забезпечення.
- 2.2. Аналіз пропорційності розвитку соціально-економічних явищ.
- 2.3. Балансовий метод статистичного вивчення взаємозв'язків елементів суспільного відтворення.
- 2.4. Аналіз зміни соціально-економічних явищ у часі.
- 2.5. Аналіз взаємозв'язків соціально-економічних явищ.
- 2.6. Аналіз функціональних взаємозв'язків складних соціально-економічних явищ.
- 2.7. Статистична оцінка ризику економічної діяльності.

2.8. Комплексний аналіз ефективності соціально-економічного розвитку.

З цією метою необхідно:

1. Опрацювати за конспектом теоретичний матеріал з питань, що розглядалися під час лекції.
2. За рекомендованою літературою вивчити інші питання плану.

Питання для самоконтролю

1. Схарактеризуйте основні принципи побудови методичного забезпечення статистичних досліджень.
2. Які є форми побудови методичного забезпечення?
3. Яка послідовність використання статистичних методів в управлінській діяльності?
4. Як здійснюється обґрунтування управлінських рішень статистичними методами в умовах невизначеності?
5. У чому полягає диференціація методичного забезпечення аналізу залежно від об'єктів управління та їхніх функцій?
6. Як розрізняють моделі за функціями структурування та ідентифікацією взаємозв'язку між показниками?
7. Схарактеризуйте дескриптивні, предикативні та нормативні моделі.
8. Схарактеризуйте моделі детермінованих і стохастичних зв'язків.
9. Висвітліть специфіку адитивних і мультиплікативних моделей.
10. Які моделі належать до допоміжних та основних?

Тема 3. Розробка управлінських рішень за результатами статистичного аналізу

3.1. Зміст та напрями розроблення управлінських рішень за результатами статистичного аналізу.

3.2. Програми СЗУ соціально-економічним розвитком.

- 3.2.1. Блок-схема СЗУ.
- 3.2.2. СЗУ виробництвом.
- 3.2.3. СЗУ грошово-кредитним сектором економіки.
- 3.2.4. СЗУ грошовим обігом.
- 3.2.5. СЗУ ринком цінних паперів.
- 3.2.6. СЗУ економічною активністю населення.

З цією метою необхідно:

1. Опрацювати за конспектом теоретичний матеріал з питань, що розглядалися під час лекції.
2. За рекомендованою літературою вивчити інші питання плану.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає зміст технологій обґрунтування управлінських рішень за результатами статистичного аналізу?
2. Що розуміють під змістовною та фундаментальною складовими СЗУ?
3. Які статистичні методи використовуються для обґрунтування управлінських рішень?
4. Дайте перелік напрямів обґрунтування управлінських рішень статистичними методами.
5. Висвітліть основні напрями розроблення управлінських рішень щодо соціально-економічної структурної політики у взаємозв'язку з результатами статистичних досліджень.
6. Висвітліть основні напрями розроблення управлінських рішень щодо експортного потенціалу у взаємозв'язку з результатами статистичних досліджень.
7. Висвітліть основні напрями розроблення управлінських рішень щодо доходів і витрат населення у взаємозв'язку з результатами статистичних досліджень.

8. Висвітліть основний зміст СЗУ підприємництвом.
9. У чому полягає сутність СЗУ виробництвом?
10. Схарактеризуйте склад і завдання підприємств нефінансового сектору.

1.5. Індивідуальні завдання

З цієї навчальної дисципліни можливе (за бажанням студента) виконання *наукових робіт* за наступною орієнтовною тематикою:

1. Теоретико-методологічні засади статистичного забезпечення управління.
2. Методичне забезпечення статистичного обґрунтування управлінських рішень.
3. Розробка управлінських рішень за результатами статистичного аналізу.

1.6. Підсумковий контроль

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усно-письмового заліку.

Питання для підсумкового контролю

1. Схарактеризуйте сутність процесу управління.
2. Дайте визначення об'єкта управління. За якими ознаками здійснюється диференціація об'єктів управління?
3. У чому полягає місія і цілі об'єктів управління?
4. У чому полягає взаємозв'язок оцінки результатів діяльності та ефективності системи управління?
5. Які функції виконує процес управління?
6. У чому полягає зміст науково обґрунтованого процесу управління?
7. Чим зумовлене зростання ролі статистики у вирішенні завдань управління?
8. Розкрийте зміст організаційно-методичної, контрольної, аналітичної та проектної функцій статистики.
9. Схарактеризуйте сутність СЗУ.
10. Яким чином системний підхід формує методологічну основу СЗУ?
11. Висвітліть принципи диференціації СЗУ відповідно до функцій управління.
12. Схарактеризуйте статистичне забезпечення основних функцій управління — планування, організації та контролю.
13. Які основні складові формують СЗУ?
14. У чому полягає зв'язок СЗУ з іншими науками?
15. Схарактеризуйте сутність і завдання інформаційної бази СЗУ.
16. Висвітліть сутність і взаємозв'язок категорій «дані», «інформація» та «знання».
17. Які функції виконує інформаційне забезпечення управління?
18. У чому полягають принципи формування даних за чинниками та частотою отримання?
19. Що розуміється під забезпеченням достовірності, актуальності та своєчасності інформації?
20. Висвітліть сутність та організаційні форми статистичного спостереження.
21. Дайте перелік видів статистичного спостереження.
22. У чому полягає типізація структурних елементів СЗУ на засадах СНР?
23. Схарактеризуйте ряди розподілу та їхні статистичні характеристики.
24. Висвітліть значення та зміст вибіркового методу формування інформаційного забезпечення управління.
25. Як здійснюється формування інформаційного забезпечення управління на засадах логістики?
26. Висвітліть сутність та основні категорії вибіркового спостереження.
27. Якими способами формують вибіркові сукупності? У чому полягає їхній зміст?
28. Як визначаються похибки вибірки та необхідний обсяг вибіркової сукупності?
29. Схарактеризуйте особливості інформаційної бази СЗУ в Україні.
30. Схарактеризуйте сутність і теоретичні засади побудови системи статистичних показників.

31. У чому полягає зміст структури та ознак статистичних показників?
32. Які функції виконують статистичні показники?
33. Які принципи використовують під час побудови системи статистичних показників?
34. Які особливості притаманні системі показників регіональної економіки?
35. У чому полягає зміст частинних та інтегрованих показників?
36. У чому полягає зміст розподілу статистичних показників на інтегральні та частинні?
37. У чому полягає агрегування системи показників?
38. Яке значення має агрегування статистичних показників?
39. За якими ознаками здійснюється класифікація статистичних показників?
40. Висвітліть сутність і зміст класифікації системи статистичних показників.
41. Схарактеризуйте основні принципи побудови методичного забезпечення статистичних досліджень.
42. Які є форми побудови методичного забезпечення?
43. Яка послідовність використання статистичних методів в управлінській діяльності?
44. Як здійснюється обґрунтування управлінських рішень статистичними методами в умовах невизначеності?
45. У чому полягає диференціація методичного забезпечення аналізу залежно від об'єктів управління та їхніх функцій?
46. Як розрізняють моделі за функціями структурування та ідентифікацією взаємозв'язку між показниками?
47. Схарактеризуйте дескриптивні, предикативні та нормативні моделі.
48. Схарактеризуйте моделі детермінованих і стохастичних зв'язків.
49. Висвітліть специфіку адитивних і мультиплікативних моделей.
50. Які моделі належать до допоміжних та основних?
51. Висвітліть загальні вимоги до статистичних моделей.
52. Висвітліть сутність і значення забезпечення пропорційного розвитку економіки.
53. У чому полягає зміст СЗУ пропорційністю розвитку?
54. Дайте перелік критеріїв пропорційного розвитку економіки.
55. У чому полягає сутність методики статистичного аналізу пропорційності розвитку економіки?
56. Схарактеризуйте методи розрахунку та економічної інтерпретації коефіцієнтів локалізації та концентрації.
57. Висвітліть, у чому полягають сутність і значення аналізу взаємозв'язку між елементами відтворення.
58. Висвітліть зміст балансового методу аналізу економічного розвитку.
59. Дайте перелік показників фінансової стійкості підприємства.
60. У чому полягає сутність статистичної характеристики співвідношення джерел коштів і витрат підприємств?
61. Що характеризує баланс міжрегіональних зв'язків щодо розподілу та формування ресурсів?
62. Дайте перелік абсолютних і відносних показників балансу міжрегіональних зв'язків.
63. Висвітліть методи розрахунку та економічну інтерпретацію коефіцієнтів міжрегіональних зв'язків: вивезення, використання місцевих ресурсів, завезення та забезпечення потреб власними ресурсами.
64. Схарактеризуйте сутність, значення та загальну схему структурно-функціональних моделей.
65. За якими напрямками здійснюється аналіз соціально-економічних явищ на основі структурно-функціональних моделей?
66. Що характеризують структурно-функціональні моделі формування попиту на товари та послуги?
67. За якими напрямками здійснюється аналіз соціально-економічної диференціації населення як бази аналізу і прогнозу диференціації попиту на товари та послуги?

68. Як змінюється прогнозування рівня витрат в окремих соціально-економічних групах населення?
69. Як здійснюється прогнозування розподілу населення за рівнем витрат?
70. Як здійснюється оцінка відповідності емпіричного та теоретичного розподілів населення за рівнем витрат?
71. Як прогнозується загальний обсяг попиту на товари і послуги на основі структурно-функціональних моделей?
72. Висвітліть значення та зміст статистичного аналізу динаміки як основи оцінки закономірностей і тенденцій розвитку.
73. Схарактеризуйте етапи СЗУ на основі вивчення динаміки економічного розвитку.
74. Дайте перелік видів рядів динаміки.
75. Які статистичні показники використовуються у процесі аналізу динаміки?
76. Як аналізується кон'юнктура ринку на основі рядів динаміки?
77. Висвітліть сутність та етапи розроблення прогнозу економічних явищ.
78. Висвітліть систему чинників економічного розвитку.
79. Що таке місткість ринку?
80. Схарактеризуйте довгострокові, середньострокові та короткострокові прогнози.
81. Як обґрунтовуються управлінські рішення щодо ринкової орієнтації на основі статистичного аналізу життєвого циклу виробництва?
82. Висвітліть сутність аналізу взаємозв'язків між явищами як передумови ефективності управління.
83. Схарактеризуйте систему чинників розвитку та їх диференціацію за економічним значенням і походженням.
84. Дайте перелік основних видів взаємозв'язків між явищами.
85. Висвітліть послідовність вивчення взаємозв'язків між явищами.
86. Схарактеризуйте функціональні, стохастичні та кореляційно-регресивні зв'язки.
87. Висвітліть методику аналізу взаємозв'язків між явищами та прогнозу на основі коефіцієнтів еластичності.
88. Як розраховуються параметри моделі і взаємозв'язків між явищами?
89. Висвітліть зміст методики оцінки щільності зв'язку між явищами.
90. Як здійснюється оцінка щільності зв'язку в багатофакторних системах?
91. Висвітліть методику статистичної оцінки взаємозв'язків на основі бальних оцінок.
92. Як обґрунтовуються управлінські рішення в умовах ринкової економіки на основі оцінки думок, побажань, намірів, уподобань споживачів товарів і послуг?
93. Висвітліть методику статистичної оцінки взаємозв'язків в кадровому менеджменті.
94. Схарактеризуйте сутність і значення аналізу взаємозв'язків складних соціально-економічних явищ.
95. За якими напрямками застосовується індексний метод аналізу в соціально-економічних дослідженнях?
96. Схарактеризуйте функції та види індексів.
97. Як класифікуються індекси за об'ємними та якісними показниками, ступенем охоплення елементів сукупності, методологією обчислення?
98. У чому полягає зміст взаємозв'язків індексів як інструменту факторного аналізу в СЗУ?
99. Як здійснюється статистична оцінка ефективності соціально-економічної структурної політики?
100. Висвітліть сутність, зміст і напрями структурної трансформації економіки.
101. Схарактеризуйте структурну трансформацію економіки на мікро- та макрорівні розвитку.
102. У чому полягає зміст статистичної оцінки ефективності структурної політики?
103. Схарактеризуйте територіальні індекси.
104. Як здійснюється індексний аналіз у багатофакторних моделях?
105. Висвітліть зміст декомпозиційного аналізу формування економічних показників як інструменту обґрунтування управлінських рішень.

106. У чому полягає зміст поняття «ризик економічної діяльності»?
107. Яка система категорій ризику використовується у процесі характеристики банківської діяльності?
108. Яка система показників використовується у процесі оцінювання ризику банківської діяльності?
109. Висвітліть методика статистичної оцінки економічного ризику.
110. У чому полягає зміст порівняльної оцінки ризику окремих видів діяльності у процесі обґрунтування управлінських рішень?
111. Висвітліть заходи по мінімізації ризику на прикладі банківської діяльності.
112. Схарактеризуйте сутність і значення СЗУ ефективністю економічного розвитку.
113. Схарактеризуйте систему частинних та узагальнювальних показників економічної ефективності.
114. Як здійснюється факторний аналіз динаміки ефекту та ефективності?
115. Висвітліть методи статистичного оцінювання інтенсифікації економічного розвитку.
116. Схарактеризуйте оцінку економічної ефективності на основі СНР.
117. Схарактеризуйте сутність економічної та інвестиційної привабливості.
118. На основі яких показників здійснюється оцінка інвестиційної привабливості регіонів?
119. На основі яких показників здійснюється оцінка інвестиційної привабливості галузей?
120. Висвітліть методика оцінки інвестиційної привабливості галузей.
121. На основі яких показників здійснюється оцінка інвестиційної привабливості підприємств?
122. Висвітліть методи рейтингової оцінки інвестиційної привабливості.
123. Як здійснюється оцінка ефективності інвестицій у реальні проекти?
124. Як оцінюється відповідність результатів діяльності критеріям?
125. Схарактеризуйте сутність критеріїв, вимог до них і видів критеріїв.
126. Що розуміється під конкурентоспроможністю як критерієм оцінювання діяльності?
127. Як розподіляються критерії за суб'єктами та методами діяльності?
128. Висвітліть критерії ефективності діяльності у взаємозв'язку з динамікою ефекту та ресурсів (витрат).
129. У чому полягає зміст технологій обґрунтування управлінських рішень за результатами статистичного аналізу?
130. Що розуміють під змістовною та фундаментальною складовими СЗУ?
131. Які статистичні методи використовуються для обґрунтування управлінських рішень?
132. Дайте перелік напрямів обґрунтування управлінських рішень статистичними методами.
133. Висвітліть основні напрями розроблення управлінських рішень щодо соціально-економічної структурної політики у взаємозв'язку з результатами статистичних досліджень.
134. Висвітліть основні напрями розроблення управлінських рішень щодо експортного потенціалу у взаємозв'язку з результатами статистичних досліджень.
135. Висвітліть основні напрями розроблення управлінських рішень щодо доходів і витрат населення у взаємозв'язку з результатами статистичних досліджень.
136. Висвітліть основний зміст СЗУ підприємництвом.
137. У чому полягає сутність СЗУ виробництвом?
138. Схарактеризуйте склад і завдання підприємств нефінансового сектору.
139. У чому полягають сутність і мета управління нефінансовим сектором?
140. Схарактеризуйте мету й завдання СЗУ діяльністю нефінансового сектору.
141. За якими напрямами здійснюється статистичне дослідження діяльності підприємств нефінансового сектору?
142. Дайте перелік основних показників СЗУ виробництвом.

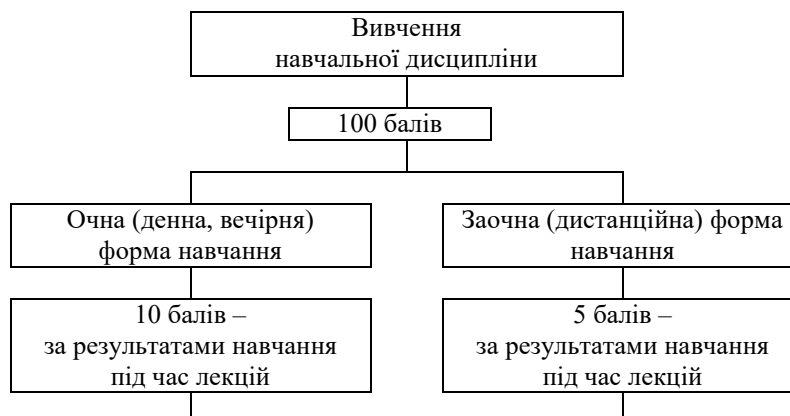
143. Які статистичні методи використовують у процесі аналізу діяльності нефінансового сектору?
144. За якими основними напрямками розробляють управлінські рішення на основі результатів статистичного аналізу діяльності нефінансового сектору?
145. Висвітліть сутність і мету управління грошово-кредитним сектором.
146. Схарактеризуйте сутність, мету і завдання СЗУ грошово-кредитним сектором.
147. За якими напрямками здійснюється статистичне дослідження грошово-кредитного сектору?
148. Схарактеризуйте статистичні показники кредитної діяльності комерційних банків.
149. З яких джерел формується інформаційне забезпечення кредитної діяльності?
150. Які чинники визначають кредитну діяльність?
151. Висвітліть сутність та методи оцінки кредитного ризику.
152. За якими напрямками та методами аналізується пропорційність в кредитній діяльності?
153. За якими напрямками та методами аналізується оборотність кредитів?
154. Висвітліть сутність, методи аналізу та прогнозу ринку банківських послуг.
155. Висвітліть зміст та напрями аналізу кредитоспроможності клієнтів банку.
156. Як здійснюється аналіз ефективності кредитної діяльності?
157. За якими основними напрямками розробляються управлінські рішення за результатами статистичного аналізу кредитної діяльності?
158. У чому полягає сутність, мета й очікувані результати управління грошовим обігом (ГО)?
159. Схарактеризуйте сутність, функції і завдання СЗУ грошовим обігом.
160. Які класифікації та групування використовують у процесі статистичного аналізу ГО?
161. Дайте перелік основних систем показників ГО.
162. За якими напрямками та методами здійснюється аналіз ГО?
163. Дайте перелік основних напрямів розроблення управлінських рішень за результатами статистичного аналізу ГО.

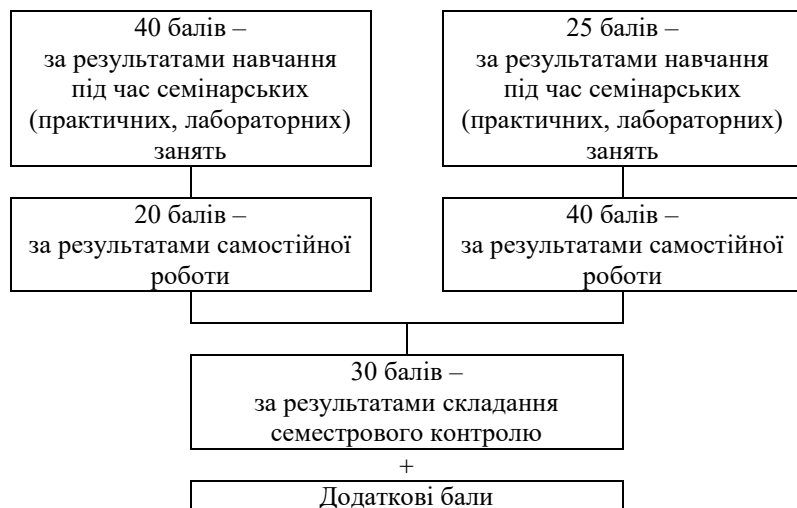
1.6.2. Приклад залікового білету

1. Схарактеризуйте сутність, мету і завдання СЗУ грошово-кредитним сектором.
2. Висвітліть методикау статистичної оцінки взаємозв'язків в кадровому менеджменті.
3. Які статистичні методи використовують у процесі аналізу діяльності нефінансового сектору?

2. Схема нарахування балів

2.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

2.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій з навчальної дисципліни, обчислюється у пропорційному співвідношенні кількості відвіданих лекцій і кількості лекцій, передбачених навчальним планом, і визначається згідно з додатками 1 і 2 до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 3 лекційних занять за заочною формою навчання (див. табл.). Отже, студент може набрати під час лекцій таку кількість балів:

№ з/п	Форма навчання	Кількість лекцій за планом	Кількість відвіданих лекцій								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.	Заочна	3	1,7	3,3	5,0	–	–	–	–	–	–

2.3. З цієї навчальної дисципліни передбачено проведення 4 семінарських заняття за заочною формою навчання.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття кожному студенту до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова.

2.4. Перерозподіл кількості балів в межах максимально можливої кількості балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань, наведено в наступній таблиці.

Розподіл балів за самостійну роботу студентів

№ з/п	Розподіл балів за самостійну роботу студентів та виконання індивідуальних завдань	Номер теми			Усього балів
		1.	2.	3.	
1.	Максимальна кількість балів за самостійну роботу	12	8	8	28
2.	Максимальна кількість балів за індивідуальне завдання	12			12
Усього балів					40

2.5. За семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку з навчальної дисципліни «Статистичні методи в публічному управлінні та адмініструванні», студент може максимально одержати 30 балів.

Перерозподіл балів в межах максимально можливого одержання їх кількості за надані студентами відповіді в усній та письмовій формі на питання та виконання, наведено в таблиці.

Розподіл балів для семестрового контролю

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер питань залікового білета / кількість балів			Разом балів
		1	2	3	
1.	Максимальна кількість балів за усну відповідь на кожне питання екзаменаційного білета	10	10	10	30
	Усього балів	10	10	10	30,0

3. Рекомендовані джерела

3.1. Базові джерела

1. Кулинич О.І., Кулинич Р.О. Теорія статистики: підручник. 7-те вид. , перероб. і доп. Київ: Знання, 2015. 239 с.
2. Кулинич О.І. Економетрія: навчальний посібник. Хмельницький: Поділля, 1997. 116 с.
3. Кулинич О.І. Економетрія: навчальний посібник. Хмельницький: Поділля, 2003. 215 с.
4. Кулинич О.І. Економетрія: Практикум: навчальний посібник. Хмельницький: Поділля, 1998. 160 с.
5. Кулинич О.І. Теорія статистики: задачник. 2-е доп. і доопр. видання. К-д.: Державне Центрально-Українське видавництво, 1997. 164 с.
6. Кулинич Р.О. Статистичні методи аналізу взаємозв'язку показників соціально-економічного розвитку: монографія. Київ: ВПД "Формат", 2008. 288 с.
7. Кулинич Р.О. Статистична оцінка чинників соціально-економічного розвитку: монографія. Київ: Знання, 2007. 311 с.
8. Кулинич О.І., Кулинич Р.О. Статистичне моделювання і прогнозування для обґрунтування програм соціально-економічного розвитку: навчальне видання. 2-е вид., доп. Хмельницький: ХУУП імені Леоніда Юзькова, 2019. 57 с.

3.2. Допоміжні джерела

9. Парфенцева Н.О., Кулинич Р.О. Статистичне вивчення соціально-економічного розвитку України: підручник. Київ: ВПД "Формат", 2011. 456 с.

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті

10. www.idss.org.ua
11. www.nbu.gov.ua
12. www.ukrstat.gov.ua
13. Кулинич Р.О. Програмне забезпечення статистичних методів : веб-сайт. URL : <https://www.kulynych.in.ua>.